

<https://doi.org/10.52326/csd2024.08>

AGRICULTURAL LAND AND AGRICULTURE IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN UNION

TERENURILE AGRICOLE ȘI AGRICULTURA ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A UNIUNII EUROPENE

Viorica URSU¹, Monica Adriana TEGLEDI², Iurie IVANOV³, Alexandru GRIBINCEA⁴

^{1,3,4}*Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str.168, Chișinău, Republic of Moldova*

²*Petroleum-Gas University of Ploiești, B-dul București, nr. 39, cod 100680, Ploiești, România*

Abstract. Agricultural land plays an important role in the sustainable development of the European Union, providing essential resources for food security, environmental protection and social cohesion. Agriculture, one of the oldest forms of production, has evolved over millennia and has contributed significantly to the prosperity of civilizations. Currently, the Common Agricultural Policy (CAP) provides financial support to European farmers, focusing on sustainable agricultural practices and supporting rural development. The CAP allocates 264 billion euros for the period 2023-2027, of which 189.2 billion euros for supporting farmers' incomes and 66 billion for rural development. Agriculture contributes 1.4% of EU GDP, generating revenues of 537 billion euros annually.

The sustainable development of agriculture is based on the principles of efficient use of natural resources and reduction of the environmental impact, taking into account both present and future needs. Through rural development strategies, the EU aims to support rural regions, prevent emigration and combat poverty, thus promoting job creation and improving the quality of life. Reference documents such as the Cork Declaration and the European Rural Charter emphasize the importance of agricultural land in maintaining the countryside and protecting the natural resources.

The sustainable development of agriculture is not only limited to economic aspects, but also includes the protection of biodiversity and the modernization of rural infrastructure. Sustainable agriculture thus ensures not only quality food products, but also the continuity of a dynamic rural economy, vital for the overall prosperity of the European Union.

This paper will analyze the evolution of the role of agriculture in the economy of the European Union, highlighting both historical transformations and contemporary challenges, in an attempt to understand the adaptability of a sector essential for the region's food security and economic stability.

Keywords: *sustainable development, real estate, agricultural land, land, European Union.*

JEL code: *K1, K330, Q1, Q140*

Abstract. Terenurile agricole joacă un rol important în dezvoltarea durabilă a Uniunii Europene, oferind resurse esențiale pentru securitatea alimentară, protecția mediului și coeziunea socială. Agricultură, una dintre cele mai vechi forme de producție, a evoluat de-a lungul mileniilor și a contribuit semnificativ la prosperitatea civilizațiilor. În prezent, Politica Agricolă Comună (PAC) asigură sprijin financiar fermierilor europeni, orientându-se spre practici agricole durabile și sprijinirea dezvoltării rurale. PAC alocă 264 de miliarde de euro pentru perioada 2023-2027, din care 189,2 miliarde de euro pentru susținerea veniturilor agricultorilor și 66 de miliarde pentru dezvoltarea rurală. Agricultură contribuie cu 1,4% din PIB-ul UE, generând venituri de 537 de miliarde de euro anual.

Dezvoltarea durabilă a agriculturii se bazează pe principii de utilizare eficientă a resurselor naturale și pe reducerea impactului asupra mediului, având în vedere atât nevoile prezente, cât și pe cele viitoare. Prin strategii de dezvoltare rurală, UE își propune să sprijine regiunile rurale, să prevină emigrarea și să combată sărăcia, promovând astfel crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea

calității vieții. Documentele de referință, precum Declarația de la Cork și Carta Europeană a Spațiului Rural, subliniază importanța terenurilor agricole în menținerea peisajului rural și în protejarea resurselor naturale.

Dezvoltarea durabilă a agriculturii nu se rezumă doar la aspectele economice, ci include și protecția biodiversității și modernizarea infrastructurii rurale. Agricultură durabilă, astfel, asigură nu doar produse alimentare de calitate, ci și continuitatea unei economii rurale dinamice, vitală pentru prosperitatea generală a Uniunii Europene.

Această lucrare va analiza evoluția rolului agriculturii în economia Uniunii Europene, subliniind atât transformările istorice, cât și provocările contemporane, într-o încercare de a înțelege adaptabilitatea unui sector esențial pentru securitatea alimentară și stabilitatea economică a regiunii.

Cuvinte cheie: dezvoltare durabilă, bunuri imobile, terenuri agricole, pământ, Uniunea Europeană.

Introducere

Agricultura, una dintre cele mai vechi activități economice ale omenirii, a apărut acum aproximativ douăsprezece mii de ani, marcând tranziția de la o existență nomadă bazată pe vânătoare și cules la stabilirea în așezări permanente. Această tranziție a fost esențială pentru dezvoltarea societății, oferindu-le oamenilor posibilitatea de a cultiva pământul și de a se bucura de o sursă de hrană mai sigură și constantă. Cu timpul, agricultura a permis formarea comunităților în zonele fertile și în apropierea resurselor de apă, contribuind la dezvoltarea primelor orașe europene [1].

Deși agricultura a rămas o activitate vitală timp de milenii, Revoluția Industrială a redus treptat importanța acesteia, pe măsură ce economiile s-au orientat către producție industrială și, ulterior, către sectorul serviciilor [15]. Totuși, utilizarea terenurilor agricole a rămas un factor central al interacțiunii umane cu ecosistemele naturale, fiind esențială pentru obținerea de beneficii economice și susținerea populației. Astfel, terenurile agricole sunt definite drept: „o arie specifică la suprafața uscatului caracterizată prin atribute, deasupra și sub această arie, relativ stabile sau previzibile ciclic, incluzând atributele atmosferei, solurilor, rocilor, hidrogeologiei, populațiilor de plante și animale, precum și rezultatele activității umane trecute și prezente, în măsura în care aceste atribute exercită o influență semnificativă asupra utilizării actuale sau viitoare a terenului de către om”.

Solul este o resursă naturală vitală, neregenerabilă dar în permanentă evoluție, esențială pentru mediu, economie și societate. Găzduiește sute de mii de specii care interacționează și colaborează. Oferă o multitudine de servicii ecosistemice de care depindem pentru a preveni dezastrelor, pentru a atenua schimbările climatice și pentru a asigura securitatea alimentară [16].

În context european, agricultura a devenit un pilon important al Comunității Economice Europene, fiind inclusă în piața comună. Instituirea Politicii Agricole Comune (PAC) în 1962 a avut ca scop armonizarea mecanismelor de sprijin naționale și protejarea pieței comunitare de concurența externă. PAC continuă să joace un rol semnificativ în sprijinirea fermierilor și asigurarea competitivității lor pe piața globală, alocând pentru perioada 2023-2027 un buget de 264 de miliarde de euro pentru plăți directe și dezvoltare rurală: 189,2 miliarde de euro pentru sprijinul veniturilor, plăți directe care compensează fermierii, și 66 de miliarde de euro pentru dezvoltare rurală, pentru a face față provocărilor zonelor sărace [15]. Acesta este doar unul din cei trei piloni ai PAC, prin care se urmărește obținerea unui sistem agricol sustenabil în UE, iar celelalte sunt sustenabilitatea economică și sustenabilitatea din punctul de vedere al mediului [15].

Deși contribuția agriculturii la PIB-ul Uniunii Europene este relativ mică, sectorul a generat venituri importante, ajungând la 537 de miliarde de euro în 2022. Totuși, creșterea costurilor de producție, cauzată în principal de tensiunile geopolitice și de scumpirea energiei și a îngrășămintelor, evidențiază vulnerabilitățile cu care se confruntă agricultura europeană în contextul global actual. În prezent, agricultura reprezintă o proporție modestă în economia Uniunii Europene. Conform datelor Eurostat, în 2022 contribuția acestui sector la PIB-ul UE a fost de 215,5 miliarde de euro, adică aproximativ 1,4% din PIB-ul total, procent ce s-a menținut constant în ultimele două decenii.

În ceea ce privește veniturile din vânzările de pe piață, sectorul agricol a generat peste 537 de miliarde de euro în 2022, din care 287,9 miliarde de euro provin din producția de cereale, legume,

fructe, vin și cartofi, iar 206 miliarde de euro din sectorul zootehnic, inclusiv lapte, carne de porc, bovine, păsări și ouă. Franța s-a situat pe primul loc în clasamentul vânzărilor, cu 97,1 miliarde de euro, fiind urmată de Germania (76,2 miliarde), Italia (71,5 miliarde), Spania (63 miliarde) și Polonia (39,5 miliarde). Tot în 2022, costurile de producție au atins 316,7 miliarde de euro, marcând o creștere de aproape 22% față de anul precedent, în principal din cauza impactului invaziei Rusiei în Ucraina, care a dus la creșterea prețurilor la energie și îngrășăminte la valori record.

2. Dezvoltarea durabilă-caracteristica generală.

Dezvoltarea durabilă reprezintă o viziune comună pentru viitor, având drept scop îndeplinirea necesităților prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Producția și consumul durabil se referă la utilizarea serviciilor și produselor într-un mod care răspunde cerințelor esențiale, contribuind la îmbunătățirea calității vieții, în timp ce se minimizează utilizarea resurselor naturale și impactul negativ asupra mediului [2].

În acest context, consumul durabil se manifestă diferit în funcție de nivelul de dezvoltare al țărilor. În economiile emergente, unde resursele sunt limitate și adesea insuficiente pentru nevoile de bază, accentul cade pe utilizarea mai eficientă a resurselor disponibile. Pe de altă parte, în țările dezvoltate, consumul excesiv și adesea risipitor necesită o schimbare de abordare: reducerea utilizării materialelor și energiei și optimizarea consumului per unitate funcțională. Astfel, unul dintre obiectivele pentru o utilizare durabilă a resurselor este reducerea sărăciei în țările în curs de dezvoltare.

Conceptul de dezvoltare durabilă are la bază ideea de a răspunde cerințelor generațiilor actuale fără a afecta posibilitățile viitoarelor generații. Deși teoria economică abordează dezvoltarea durabilă direct și indirect, uneori în mod paradoxal, teoriile economice tind să fie formulate pe baza analizei fenomenelor economice existente. Creșterea complexității interdependențelor în economia globală a condus la nevoia de analiză aprofundată din partea specialiștilor, pentru a înțelege impactul globalizării și expansiunii piețelor asupra sustenabilității resurselor [3].

Din cauza vastității conceptului de dezvoltare durabilă, adesea sunt incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă a UE prea multe probleme diverse, ceea ce poate duce la pierderea focalizării asupra direcțiilor esențiale pentru a corecta practicile non-durabile.

Strategia reînnoită își propune să contribuie la îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare. Acest obiectiv poate fi însă realizat doar în comunități care utilizează rațional și eficient resursele disponibile, valorificând potențialul ecologic al economiei pentru a asigura atât prosperitate economică, cât și protecția mediului și coeziunea socială.

Programele de dezvoltare urmăresc schimbări de fond, dar acestea necesită o perioadă de implementare îndelungată. Problematika rurală, deosebit de complexă, nu poate fi rezolvată doar prin acțiuni pe termen scurt [4].

Dezvoltarea rurală a devenit o prioritate în programele Uniunii Europene și este pe cale să devină un principiu central în dezvoltarea globală. O parte din resursele globale disponibile trebuie alocate și utilizate pentru a atinge obiectivele de dezvoltare rurală și protecția mediului. În contextul noilor provocări generate de globalizare și cerințele legate de mediu, modernizarea este strâns legată de promovarea dezvoltării durabile în agricultură și în mediul rural în ansamblu.

Dezvoltarea durabilă la nivel global nu poate fi concepută fără o agricultură durabilă, ceea ce presupune că agricultura sustenabilă este [4]:

- economic viabilă și stabilă;
- capabilă să răspundă cererii de alimente sănătoase și de calitate superioară;
- dedicată protejării și îmbunătățirii resurselor naturale pe termen lung, astfel încât acestea să fie transmise intacte generațiilor viitoare;
- stimulative pentru diversificarea activităților economice, prin procesarea materiilor prime în principal în zonele rurale;
- un factor de dezvoltare a infrastructurii și a potențialului economic al comunităților rurale.

Agricultura în zonele predominant agricole și silvicultura în regiunile montane rurale constituie pilonii principali ai spațiului rural. Chiar dacă rolul și funcțiile agriculturii au evoluat

semnificativ în ultima perioadă, aceasta rămâne o componentă esențială în orice strategie de dezvoltare rurală.

În Uniunea Europeană, există numeroase reglementări și documente care tratează dezvoltarea rurală. Printre cele mai importante documente de referință se numără Declarația de la Cork (The Cork Declaration) și Carta Europeană a Spațiului Rural (European Charter for Rural Areas) [5]. Conferința Europeană pentru Dezvoltarea Spațiului Rural de la Cork a subliniat importanța spațiilor rurale, atât pentru terenurile agricole, cât și pentru cele neagricole, și a stabilit principiile fundamentale care pot susține dezvoltarea rurală.

Principiile și obiectivele formulate în Declarația de la Cork au fost integrate ulterior în politicile UE. Aceasta a stabilit obiective importante pentru dezvoltarea spațiilor rurale, ce pot fi gestionate în diverse scopuri, inclusiv agricole, cum ar fi [17]:

- reducerea emigrației;
- combaterea sărăciei;
- creșterea oportunităților de angajare;
- promovarea egalității de șanse;
- asigurarea unor standarde ridicate în sănătate și securitate, precum și îmbunătățirea continuă a interacțiunilor sociale.

Obiectivul principal al dezvoltării spațiilor rurale este de a îmbunătăți calitatea vieții pentru populația rurală, într-un mod care respectă mediul înconjurător și specificul peisajului, conservând resursele neregenerabile ale acestuia [6].

Conform Cartei Europene a Spațiului Rural (document emis de Consiliul Europei), proiectele de dezvoltare rurală ar trebui să fie fundamentate pe condițiile și factorii specifici fiecărei regiuni, sprijinind inițiativele locale și promovând o dezvoltare susținută de resursele proprii. Principiile esențiale sunt [7]:

- oamenii și problemele lor să fie prioritare în proiecte și decizii;
- să se păstreze valorile comunităților rurale și tradițiile familiale pentru a sprijini integrarea tinerilor în comunități;
- consolidarea identității, a încrederii în sine, a colaborării și a creativității comunității;
- conservarea caracteristicilor culturale și istorice ale regiunilor rurale;
- facilitarea unei dezvoltări echilibrate, prin integrarea locuitorilor din mediul rural cu restul populației.

Dezvoltarea spațiului rural poate fi înțeleasă prin trei funcții esențiale [8]:

1. Funcția economică - aceasta implică susținerea unei producții agricole care să fie competitivă și profitabilă pe piață, în paralel cu dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii ce desfășoară activități de producție și servicii importante. De asemenea, este esențială sprijinirea formelor de activități economice alternative acolo unde este posibil.

2. Funcția ecologică - se referă la conservarea culturii și peisajului rural, astfel încât mediul să susțină regenerarea elementelor naturale și diversitatea speciilor. Totodată, prin extinderea activităților agricole care utilizează biomasă pentru producerea energiei, se pot valorifica terenurile mai puțin fertile. Peisajul rural, prin contribuția sa la identitatea țării, reprezintă o bază importantă pentru turism.

3. Funcția social-culturală - această funcție urmărește îmbunătățirea nivelului de trai pentru populația rurală și sprijinirea comunităților pentru a păstra tradițiile și valorile culturale, asigurând astfel capacitatea lor de a-și modela propriul viitor.

Aceste principii au determinat Uniunea Europeană să adopte un model agricol multifuncțional care sprijină diversitatea spațiului rural european.

Recunoașterea importanței și transformările în sectorul agricol au determinat Uniunea Europeană să adopte modelul agricol european multifuncțional. În cadrul acestui model agricol multifuncțional, alături de agricultură, a apărut și conceptul de gestionare a mediului, inclusiv gestionarea peisajului și producția agricolă orientată spre regenerarea mediului. Aceste concepte pot fi definite astfel [9]:

- *gestionarea mediului* – un termen care integrează atât aspectele de amenajare a mediului înconjurător, cât și producerea de resurse valoroase asociate acestuia. Acest concept implică gospodărirea tuturor ramurilor economice, nu doar a agriculturii.
- *gestionarea peisajului* – reprezintă o formă de administrare ce valorifică specificul local, caracteristicile zonei și ale peisajului, promovând producția la o scară mai redusă.
- *activitățile agricole pentru sprijinirea mediului antropic și asigurarea regenerării* – includ procesele care vizează restaurarea capacității naturale de producție și menținerea echilibrului ecologic general.

Pornind de la aceste considerente, se subliniază rolul esențial al terenurilor agricole în cadrul conceptului de dezvoltare durabilă promovată de Uniunea Europeană. Dezvoltarea sustenabilă a terenurilor agricole contribuie la păstrarea și transmiterea capitalului natural către generațiile viitoare, având la bază următoarele argumente [10]:

- *capitalul natural este esențial pentru creșterea economică, susținând sectoare precum agricultura, pomicultura, viticultura.*
- *resursele naturale contribuie la bunăstare prin beneficiile oferite (frumusețea unui peisaj, recreere, sănătate).*
- *multe dintre aceste resurse sunt neregenerabile, iar epuizarea lor este ireversibilă: dispariția speciilor de animale, vegetație, lacuri naturale etc.*
- *există resurse care, deși pot fi înlocuite artificial, pierderea lor aduce dezechilibre ecologice majore, cum ar fi ecosistemele de reglare: pădurile tropicale, oceanele, și speciile de plante și animale care dispar în fiecare an.*

Securitatea alimentară reprezintă una dintre provocările fundamentale la nivel global în acest secol. Agricultură deține un rol esențial în toate țările lumii, fiind sectorul principal care contribuie la asigurarea alimentației populației și având, de asemenea, un impact major asupra dezvoltării economice durabile și protecției mediului [11].

Astfel, dezvoltarea durabilă este inseparabil legată de sustenabilitatea agriculturii, care are misiunea de a îmbunătăți continuu starea sectorului agricol. Acest lucru este necesar pentru a îndeplini obiectivele economice, a încuraja responsabilitatea față de mediu și a promova echitatea socială.

De asemenea, gestionarea durabilă a terenurilor (GDT) este un pilon central al agriculturii sustenabile, fiind o componentă strategică în cadrul dezvoltării durabile, securității alimentare, reducerii sărăciei și sănătății ecosistemelor. GDT asigură echilibrul între producție și protecție, fiind esențială pentru realizarea obiectivului general de dezvoltare durabilă.

Gestionarea durabilă a terenurilor implică aplicarea unor tehnologii, politici și activități menite să integreze aspectele socioeconomice cu preocupările ecologice, astfel încât să se atingă simultan următoarele obiective [12]:

- *productivitatea* = menținerea sau creșterea nivelului de producție;
- *securitatea* = reducerea riscului asociat producției;
- *protecția* = protejarea resurselor naturale și prevenirea degradării solului și a calității apei;
- *viabilitatea* = asigurarea viabilității economice;
- *acceptabilitatea* = acceptabilitatea socială.

Terenurile agricole sunt esențiale pentru dezvoltarea durabilă a Uniunii Europene, având în vedere că pământul dispune de o capacitate limitată de a susține cererea tot mai mare de resurse naturale și de a absorbi efectele negative ale utilizării acestora. Probleme precum schimbările climatice, eroziunea și deșertificarea, poluarea solului, apei și aerului, reducerea suprafețelor de păduri tropicale și a zonelor umede, dispariția sau amenințarea unor specii de plante și animale, precum și epuizarea rapidă a resurselor neregenerabile încep să afecteze măsurabil dezvoltarea socio-economică și calitatea vieții în multe regiuni ale lumii.

În acest context, au fost adoptate numeroase convenții internaționale ce impun statelor obligații clare și termene stricte de implementare în domenii precum schimbările climatice, conservarea biodiversității, protecția fondului forestier și a zonelor umede, limitarea utilizării anumitor substanțe chimice și asigurarea accesului la informații privind starea mediului. Acest tip de

dezvoltare include criteriile ce vizează protejarea ecosistemelor, a solului, a aerului și a apei, precum și conservarea diversității biologice, având în vedere necesitățile generațiilor viitoare [13].

Astfel, conceptul de dezvoltare durabilă poate fi văzut ca o încercare de a crea o coexistență între protecția mediului și dezvoltarea economică, dintr-o perspectivă globală și pe termen lung. Nu este o doctrină sau teorie și nici o simplă combinație între economie și ecologie, ci reprezintă o abordare pragmatică, prin care se utilizează instrumente economice pentru o gestionare echilibrată a resurselor planetei.

Iar, terenurile agricole reprezintă o resursă indispensabilă atât din punct de vedere ecologic, cât și economic, motiv pentru care sunt dedicate resurse și investiții în dezvoltarea și utilizarea acestora, respectând anumite cerințe și limite de sustenabilitate.

Politica Agricolă Comună (PAC) sprijină dezvoltarea rurală a UE prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), alocând un buget de 95,5 miliarde EUR pentru 2021-2027, din care 8,1 miliarde EUR provin din programul NextGenerationEU, destinat recuperării post-pandemie. Regulamentul de tranziție PAC, adoptat în decembrie 2020, extinde normele anterioare și asigură trecerea la noua PAC, implementată din 2023. Fondurile FEADR sunt gestionate de fiecare stat membru prin programe de dezvoltare rurală (PDR), care sunt cofinanțate din bugetele naționale și aprobate de Comisia Europeană [18].

Țările membre ale UE gestionează fondurile FEADR prin programe de dezvoltare rurală (PDR), cofinanțate din bugetele naționale. Programele pot fi dezvoltate la nivel național sau regional și sunt aprobate și monitorizate de Comisia Europeană, în timp ce autoritățile de management naționale și regionale se ocupă de selecția proiectelor și acordarea plăților.

Fiecare PDR contribuie la cel puțin patru dintre cele șase priorități ale FEADR, printre care se numără:

- *stimularea inovării și transferului de cunoștințe în agricultură;*
- *creșterea competitivității agricole și gestionarea sustenabilă a fondului forestier;*
- *promovarea lanțului de aprovizionare alimentară și gestionarea riscurilor;*
- *utilizarea eficientă a resurselor pentru o economie cu emisii reduse de carbon;*
- *protejarea ecosistemelor agricole și forestiere;*
- *dezvoltarea economică și incluziunea socială în mediul rural.*

Țările UE stabilesc strategii bazate pe priorități și 18 arii de intervenție FEADR, utilizând un set de 20 de măsuri politice adaptabile pentru a-și atinge obiectivele. Progresele sunt monitorizate prin Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF) [18].

Solurile sănătoase sunt esențiale pentru atingerea neutralității climatice, susținerea unei economii circulare, combaterea deșertificării și protecția biodiversității, oferind alimente sigure și contribuind la sănătatea publică. Strategia Uniunii Europene pentru soluri 2030 propune măsuri concrete pentru protecția și refacerea solurilor, printr-o legislație dedicată monitorizării, asigurând protecția mediului și sănătatea publică. Această inițiativă, parte a Strategiei UE pentru biodiversitate 2030, sprijină obiectivele Pactului Verde European. În prezent, peste 60% din solurile europene sunt degradate din cauza practicilor nesustenabile, contaminării și schimbărilor climatice, afectând grav serviciile ecosistemice precum producția de alimente, sechestrarea carbonului și reglarea apei. Pierderea acestor beneficii vitale costă Uniunea Europeană peste 50 de miliarde de euro anual [19].

Noua legislație are ca scop combaterea amenințărilor majore pentru soluri în UE, precum eroziunea, inundațiile, salinizarea și pierderea biodiversității. Legea privind monitorizarea solului [14] stabilește un cadru juridic pentru obținerea unor soluri sănătoase până în 2050 prin următoarele măsuri [19]:

- *crearea unui sistem de monitorizare coerent pentru toate solurile din UE, facilitând regenerarea solurilor degradate.*
- *implementarea gestionării durabile a solului ca normă obligatorie, cu reglementarea practicilor acceptabile și interzicerea celor dăunătoare.*
- *obligația statelor membre de a identifica și investiga sursele contaminate, gestionând riscurile pentru sănătatea umană și mediu, pentru a crea un mediu curat până în 2050.*

Concluzii

Terenurile agricole reprezintă o resursă fundamentală pentru dezvoltarea durabilă a Uniunii Europene, având un impact semnificativ asupra economiei, mediului și calității vieții. Importanța acestora nu se rezumă doar la producția de alimente, ci și la menținerea echilibrului ecologic, protecția biodiversității și sprijinirea proceselor economice sustenabile. Gestionarea durabilă a terenurilor agricole este esențială pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, având rol în asigurarea securității alimentare, protecția resurselor naturale și prevenirea degradării ecosistemelor.

De asemenea, schimbările climatice, poluarea și pierderea biodiversității reprezintă provocări majore pentru sistemul agricol european. Acestea impun o abordare integrată, în care politica agricolă comună (PAC) și fondurile europene destinate dezvoltării rurale joacă un rol esențial în promovarea unei agriculturi sustenabile. Implementarea unor practici agricole responsabile și a unui sistem de monitorizare riguros al solurilor este important pentru prevenirea degradării acestora și pentru asigurarea unui mediu sănătos, necesar nu doar pentru agricultură, dar și pentru sănătatea publică.

În acest context, abordarea integrată între politici economice și ecologice este imperativă, iar Uniunea Europeană trebuie să continue să implementeze măsuri care să promoveze inovarea, transferul de cunoștințe și utilizarea eficientă a resurselor. Este important ca strategiile de dezvoltare durabilă să integreze atât necesitățile economice ale sectorului agricol, cât și obiectivele de protecție a mediului, pentru a asigura o viabilitate pe termen lung a resurselor naturale și o dezvoltare economică echilibrată.

În concluzie, terenurile agricole nu reprezintă doar o resursă economică, ci și un pilon esențial al sustenabilității ecologice și al protecției biodiversității. Doar printr-o gestionare durabilă a acestora se pot atinge obiectivele de dezvoltare durabilă ale Uniunii Europene, asigurându-se astfel un viitor prosper și sănătos pentru generațiile viitoare.

Referințe

1. Meredith, Stephen și Helga Willer (2014): *Organic in Europe. Prospects and Developments*, IFOAM EU Group, Brussels
2. Gheorghe-Moisii M., Tîrziu E., (2012), Managementul strategic al dezvoltării durabile în organizații. *Revista Română de Informatică și Automatică*, 22(1)
3. Kenig-Witkowska M., (2017), The Concept of Sustainable Development in the European Union Policy and Law. *Journal of Comparative Urban Law and Policy*, 1(1)].
4. Kuznetz S., (2006), *Moder Economic Growth*, Yale University Press, Economic Growth and Structural Change, New York
5. Péter, HAJDU Zoltán, KARÁCSONY Csilla, MARTON Zoltán - Manualul eco -agroturismului, elaborat de ECEAT România, 2007 Focus Eco Center
6. Oltean I., Perju T., Timuș Asea, *Insecte fitofage dăunătoare ale plantelor cultivate*. Editura POLIAM, Cluj-Napoca, 2001, 286 p.
7. Timuș Asea, *Protecția biologică (conспект de prelegeri pentru studenții sp. 612,1– Protecția plantelor)*. Editura UASM, Chișinău, 2018, 81 p.
8. Seșan E., Crisan A., *Putregaiul alb al plantelor de cultură*, Editura: Ceres, România, 2009, 82 p.
9. Incentive and Market-based Mechanisms to promote Sustainable Land Management, Framework and Tool to assess applicability, *Global Mechanism of the United Nations Convention to Combat Desertification*, Rome, 2012
10. Costăchescu C., Dănescu F., Mihăilă E. – *Perdele forestiere de protecție*. – București: Editura silvică, 2010
11. Andreev A., Barbăroșie Gh., Ciubotaru V., Gumovschi F., Mărgineanu G., Rotaru I., Senic Iu., Timuș Asea. *Măsuri agro-ecologice în Moldova: realizări și probleme, reguli și sfaturi*. Monografie, Chișinău, 2021, 186 p.
12. Bădărău S., *Fitopatologie*, Editura UASM, Chișinău, 2011, 780 p.
13. Andrieș Serafim. *Optimizarea regimurilor nutritive ale solurilor și productivitatea plantelor de cultură*. Editura Pontos, Chișinău, 2007/
14. Legea privind monitorizarea solului <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2024/06/17/soil-monitoring-law-eu-on-the-pathway-to-healthy-soils-by-2050/>
15. <https://www.euractiv.ro/agricultura/tot-ce-trebuie-sa-stim-despre-sectorul-agricol-al-ue-65723>
16. Sustainable use of key natural resources https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/sustainable-use-key-natural-resources_ro
17. CORK 2.0 DECLARATION 2016 https://ec.europa.eu/enrd/sites/default/files/cork-declaration_en.pdf
18. Rural development https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/rural-development_en
19. Soil Monitoring Law https://environment.ec.europa.eu/topics/soil-and-land/soil-health_en?prefLang=ro&etans=ro